

Piezīmes un atsaucis vietas līmeņa aizsardzības mērķa (CO) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods	1032
Sugas nosaukums	<i>Unio crassus</i>
Natura 2000 teritorijas kods	LV0524500
Natura 2000 teritorijas kods	Ruņupes ieleja
Eksperti	Mudīte Rudzīte, Otars Opermanis
Darbs pabeigts	13.01.2023.
Vispārējās piezīmes	<p>Dabas liegumā “Ruņupes ieleja” biežās perlamutrenes <i>Unio crassus</i> populācijas lielumu iespējams novērtēt tikai aptuveni. Atbilstoši uzskaitēm dabas liegumā, varētu būt kopā vairāki simti biezo perlamutrenu.</p> <p>Lielāko daļu Ruņas upes grunts veido mazi un vidēja lieluma akmeņi. Tā kā tieši grants un smilts slāņi veido gliemeņu mikrobiotopus, kuros var uzturēties gan pieaugušās gliemenes, gan mazuļi, varētu uzskatīt, ka tas ir viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc populācija ir salīdzinoši maza un populācijas blīvums zemāks nekā citur. Pārsvārā populācija blīvums zemāks par vidējiem rādītājiem Latvijā (Rudzīte u. c., 2010), maksimālais gliemeņu skaits kvadrātmetrā ir zems. Ūdens kvalitāte ir normāla, jo atsevišķos posmos gliemeņu bija relatīvi daudz (LDF, 2015).</p> <p>Biezā perlamutrene dabas liegumā ir 2014. gadā dabas aizsardzības plāna (LDF, 2015) izstrādes laikā atrasta tikai divos posmos Ruņas upes vidustecē; citos apsekotajos posmos netika konstatēta. Perlamutrenes tika uzskaitītas apmēram 100 m garā upes posmā (apsekoti seklūdens posmi, jo dziļākos posmos upes ūdens pastāvīgi ir nedaudz duļķains (koloīdi)). Vidējais gliemeņu blīvums ir 3,6 ind./100 m upes gultnes, tātad – ap 500 ind. visā liegumā ietilpstošajā upes garumā. Tas varētu būt minimālais populācijas lielums, jo visas gliemenes varētu nebūt ieraudzītas un, iespējams, dziļākajās vietās ar smilšainu gultni to ir vairāk kā straujtecēs ar akmeņainu-olainu gultni.</p> <p>2016. gadā dabas liegumā “Ruņupes ieleja” veikts biežās perlamutrenes monitorings (teritoriju apsekojusi M. Rudzīte, aizpildītas monitoringa anketas).</p>

Piezīmes un pieņēmumi tabulu aizpildīšanā/izmantošanā

Lauks	Paskaidrojums
CV_USE	2900 ind. Izmantoti jaunākie pieejamie dati (no 2016. gada Natura 2000 bezmugurkaulnieku monitoringa).
Unit_CV	Indivīds
Habitat	Annex I_viens
Annex I	3260
Annex I_area_USE	5,8 ha Aprēķinos izmantota DDPS “Ozols” pieejamā ES nozīmes biotopu slāņa dati – Ruņupe dabas liegumā “Ruņupes ieleja” visā garumā atbilst ES nozīmes biotopa 3260 <i>Upju straujteces un dabiski upju posmi</i> 1. variantam (3260_1) – straujteces (kopējā platība 11,79 ha). Tālāk aprēķinos izmantoti 50 % no šīs kopējās biotopa platības dabas liegumā, pieņemot, ka tikai daļa upes ir piemērota biežajai perlamutrenei (t. i., par piemērotu dzīvotni uzskatāmi 5,8 ha).
Other_area_USE	Na

Lauks	Paskaidrojums																																																																																																																																												
OK_DEN	Šajā Natura 2000 vietā blīvums novērtēts kā nepietiekams (skat. pamatojumu zemāk).																																																																																																																																												
OPT_DEN	<p>Tabula zemāk parāda gliemeņu blīvuma rādītāju (gliemenes/ha) 33 Natura 2000 teritorijās, kurās reģistrēta biežā perlamutrene.</p> <p>Blīvuma datu analīzē tika identificētas sekojošas (nosacītas) blīvumu zonas: augsts blīvums (8470,3 gliemenes/ha un vairāk), vidēji augsts (1259–5600 gliemenes/ha) un zems (acīmredzami nepietiekams) – mazāk nekā 1259 gliemenes/ha). Lai atvieglotu aprēķinus, par optimālā blīvuma vērtību definēta “apaļā” vērtība – 6000 gliemenes/ha (sarkanā līnija tabulā zemāk), kas ir arbitrārs noapaļojums uz augšu no vidējās sadalījuma grupas, ņemot vērā sugas un tās dzīvotņu – mazo upju – aizsardzības stāvokli, eksperta pieredzi un arī to, ko var sasniegt Latvijas apstākļos.</p> <p>Pēc FRV un CO summas salīdzināšanas un konstatētās nesakritības, tika nolemts pazemināt optimālo blīvumu no 6000 īp./ha līdz 3763 īp./ha. Apsvērumi izklāstīti projekta gala atskaitē (20. lpp.). Izmaiņas veiktas aprēķinos CO darba tabulā, bet nav atspoguļotas tabulā zemāk.</p>																																																																																																																																												
	<table><tr><th>Kods</th><th>Natura 2000 teritorija</th><th>CV_USE</th><th>Annex I_USE</th><th>Blīvums</th></tr><tr><td>LV0523100</td><td>Lielupes palienes pļavas</td><td>0</td><td>0</td><td>0,0</td></tr><tr><td>LV0507800</td><td>Liepājas ezers</td><td>0</td><td>0</td><td>0,0</td></tr><tr><td>LV0535400</td><td>Rūjas paliene</td><td>0</td><td>17,48</td><td>0,0</td></tr><tr><td>LV0300700</td><td>Tērvete</td><td>0</td><td>1,63</td><td>0,0</td></tr><tr><td>LV0507200</td><td>Ventas un Šķerveļa ieleja</td><td>157</td><td>47</td><td>3,3</td></tr><tr><td>LV0600400</td><td>Augšdaugava</td><td>10000</td><td>1560</td><td>6,4</td></tr><tr><td>LV0305100</td><td>Aiviekstes paliene</td><td>346</td><td>23</td><td>15,0</td></tr><tr><td>LV0524100</td><td>Mežole</td><td>57</td><td>2,78</td><td>20,5</td></tr><tr><td>LV0415600</td><td>Zaņas lejtece</td><td>70</td><td>3</td><td>23,3</td></tr><tr><td>LV0200200</td><td>Ķemeru Nacionālais parks</td><td>758</td><td>8,83</td><td>85,8</td></tr><tr><td>LV0523200</td><td>Ukru gārša</td><td>63</td><td>0,48</td><td>131,3</td></tr><tr><td>LV0528800</td><td>Mugurves pļavas</td><td>2924</td><td>12,6</td><td>232,1</td></tr><tr><td>LV0507100</td><td>Ventas ieleja</td><td>3200</td><td>10,8</td><td>296,3</td></tr><tr><td>LV0302200</td><td>Salacas ieleja</td><td>14142</td><td>32,8</td><td>431,2</td></tr><tr><td>LV0524500</td><td>Ruņupes ieleja</td><td>2900</td><td>5,8</td><td>500,0</td></tr><tr><td>LV0304200</td><td>Kuja</td><td>7750</td><td>15</td><td>516,7</td></tr><tr><td>LV0528100</td><td>Šepka</td><td>2450</td><td>4,55</td><td>538,5</td></tr><tr><td>LV0532000</td><td>Sitas un Pededzes paliene</td><td>10000</td><td>11,4</td><td>877,2</td></tr><tr><td>LV0530500</td><td>Vitrupe ieleja</td><td>5831</td><td>6,2</td><td>940,5</td></tr><tr><td>LV0523400</td><td>Ances purvi un meži</td><td>1889</td><td>1,5</td><td>1259,3</td></tr><tr><td>LV0302100</td><td>Abavas senleja</td><td>54083</td><td>23,9</td><td>2262,9</td></tr><tr><td>LV0536600</td><td>Lubāna mitrājs</td><td>300678</td><td>110,42</td><td>2723,0</td></tr><tr><td>LV0528000</td><td>Rauza</td><td>72664</td><td>19,31</td><td>3763,0</td></tr><tr><td>LV0531300</td><td>Pāces pļavas</td><td>15420</td><td>3,5</td><td>4405,7</td></tr><tr><td>LV0301100</td><td>Riežupe</td><td>537</td><td>0,1</td><td>5370,0</td></tr><tr><td>LV0525900</td><td>Jaunanna</td><td>14000</td><td>2,5</td><td>5600,0</td></tr><tr><td>LV0528200</td><td>Launkalne</td><td>37947</td><td>4,48</td><td>8470,3</td></tr></table>	Kods	Natura 2000 teritorija	CV_USE	Annex I_USE	Blīvums	LV0523100	Lielupes palienes pļavas	0	0	0,0	LV0507800	Liepājas ezers	0	0	0,0	LV0535400	Rūjas paliene	0	17,48	0,0	LV0300700	Tērvete	0	1,63	0,0	LV0507200	Ventas un Šķerveļa ieleja	157	47	3,3	LV0600400	Augšdaugava	10000	1560	6,4	LV0305100	Aiviekstes paliene	346	23	15,0	LV0524100	Mežole	57	2,78	20,5	LV0415600	Zaņas lejtece	70	3	23,3	LV0200200	Ķemeru Nacionālais parks	758	8,83	85,8	LV0523200	Ukru gārša	63	0,48	131,3	LV0528800	Mugurves pļavas	2924	12,6	232,1	LV0507100	Ventas ieleja	3200	10,8	296,3	LV0302200	Salacas ieleja	14142	32,8	431,2	LV0524500	Ruņupes ieleja	2900	5,8	500,0	LV0304200	Kuja	7750	15	516,7	LV0528100	Šepka	2450	4,55	538,5	LV0532000	Sitas un Pededzes paliene	10000	11,4	877,2	LV0530500	Vitrupe ieleja	5831	6,2	940,5	LV0523400	Ances purvi un meži	1889	1,5	1259,3	LV0302100	Abavas senleja	54083	23,9	2262,9	LV0536600	Lubāna mitrājs	300678	110,42	2723,0	LV0528000	Rauza	72664	19,31	3763,0	LV0531300	Pāces pļavas	15420	3,5	4405,7	LV0301100	Riežupe	537	0,1	5370,0	LV0525900	Jaunanna	14000	2,5	5600,0	LV0528200	Launkalne	37947	4,48	8470,3
Kods	Natura 2000 teritorija	CV_USE	Annex I_USE	Blīvums																																																																																																																																									
LV0523100	Lielupes palienes pļavas	0	0	0,0																																																																																																																																									
LV0507800	Liepājas ezers	0	0	0,0																																																																																																																																									
LV0535400	Rūjas paliene	0	17,48	0,0																																																																																																																																									
LV0300700	Tērvete	0	1,63	0,0																																																																																																																																									
LV0507200	Ventas un Šķerveļa ieleja	157	47	3,3																																																																																																																																									
LV0600400	Augšdaugava	10000	1560	6,4																																																																																																																																									
LV0305100	Aiviekstes paliene	346	23	15,0																																																																																																																																									
LV0524100	Mežole	57	2,78	20,5																																																																																																																																									
LV0415600	Zaņas lejtece	70	3	23,3																																																																																																																																									
LV0200200	Ķemeru Nacionālais parks	758	8,83	85,8																																																																																																																																									
LV0523200	Ukru gārša	63	0,48	131,3																																																																																																																																									
LV0528800	Mugurves pļavas	2924	12,6	232,1																																																																																																																																									
LV0507100	Ventas ieleja	3200	10,8	296,3																																																																																																																																									
LV0302200	Salacas ieleja	14142	32,8	431,2																																																																																																																																									
LV0524500	Ruņupes ieleja	2900	5,8	500,0																																																																																																																																									
LV0304200	Kuja	7750	15	516,7																																																																																																																																									
LV0528100	Šepka	2450	4,55	538,5																																																																																																																																									
LV0532000	Sitas un Pededzes paliene	10000	11,4	877,2																																																																																																																																									
LV0530500	Vitrupe ieleja	5831	6,2	940,5																																																																																																																																									
LV0523400	Ances purvi un meži	1889	1,5	1259,3																																																																																																																																									
LV0302100	Abavas senleja	54083	23,9	2262,9																																																																																																																																									
LV0536600	Lubāna mitrājs	300678	110,42	2723,0																																																																																																																																									
LV0528000	Rauza	72664	19,31	3763,0																																																																																																																																									
LV0531300	Pāces pļavas	15420	3,5	4405,7																																																																																																																																									
LV0301100	Riežupe	537	0,1	5370,0																																																																																																																																									
LV0525900	Jaunanna	14000	2,5	5600,0																																																																																																																																									
LV0528200	Launkalne	37947	4,48	8470,3																																																																																																																																									

Lauks	Paskaidrojums				
	LV0514200	Raņupes ieleja	68454	7,8	8776,2
	LV0304500	Ogres ieleja	258600	25	10344,0
	LV0600700	Ziemeļgauja	118321	9,18	12889,0
	LV0304900	Vilce	411	0,03	13700,0
	LV0200100	Gaujas Nacionālaisparks	1312626	83,6	15701,2
	LV0304800	Vecumu meži	84852	1,5	56568,0
OK_NEW	Na				
AREA_NEW	Na				
OK_INT	Na				
IND_INT	Na				
Papildus nosacījumi					
Cits lauks					

Literatūra un informācijas avoti

Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”, <https://ozols.gov.lv/ozols/> (skatīts 13.01.2023.).

LDF 2015. Dabas lieguma “Ruņupes ieleja” dabas aizsardzības plāns. Plāns izstrādāts laika posmam no 2016. gada līdz 2026. gadam. Latvijas Dabas fonds, Rīga, <https://www.daba.gov.lv/lv/media/2964/download?attachment> (skatīts 2.12.2022.).

Natura 2000 SDF – Ruņupes ieleja, <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0524500> (skatīts 13.01.2023.).

Rudzīte M., Čakare I., Rudzītis M., Miķelsone I., Parele E. 2010. Biezās perlamutrenes *Unio crassus* PHILIPSSON, 1788 sugas aizsardzības plāns <https://www.daba.gov.lv/lv/media/5933/download> (skatīts 8.04.2022.).

Rudzīte M. 2016. Natura 2000 teritoriju bezmugurkaulnieku monitorings (nepublicētas monitoringa anketas).